

## Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1934 kl. 5 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning samt om tillägg till samma lag m. m.*

Genom en den 23 februari 1934 dagtecknad proposition, nr 160, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt, i statsrådet fört protokoll föreslagit riksdagen

*dels* att antaga vid propositionen följande förslag till

1) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning samt om tillägg till samma lag,

2) lag med ändrade bestämmelser för ikraftträdandet av lagen den 21 november 1925 (nr 449) om resanslag åt vissa präster i nyreglerade pastorat,

3) lag om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. lagen den 13 december 1929 (nr 382) om provisorisk tilläggslösn åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. m.,

4) lag om ändring i vissa delar av lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 35) om emeritilöner för präster,

5) lag om dyrtidstillägg åt präster,

6) lag om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond samt om tillägg till samma lag samt

7) lag, innefattande tillägg till ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 (nr 400),

*dels ock* att minska det *ordinarie* förslagsanslaget till ersättning för prästerskapets tionde,

nu	.....	kronor	4,634,750,
med	.....	»	1,549,492
till	.....	»	3,085,258.

Propositionen har hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet i vad angår berörda lagförslag. I övrigt har propositionen hänvisats till statsutskottet.

Lagförslagen äro av följande lydelse:

*Bihang till riksdagens protokoll 1934. 9 saml. 1 avd. Nr 36.*

## 1) Förslag

till

**Lag**

**angående ändring i vissa delar av lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 27) om reglering av prästerskapets avlöning samt om tillägg till samma lag.**

Härigenom förordnas, att 2, 11<sup>1</sup> och 15 §§ lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning skola — 2 och 11 §§ i nedan angivna delar — erhålla följande ändrade lydelse samt att till samma lag skall fogas tillägg, som nedan följer:

## 2 §.

Efter det — — — — — vara anställd.

Sålunda fastställd lönerreglering skall tillämpas under tjugo år, räknade från det, då förut fastställd lönerreglering upphör att gälla.

Är tillämpning — — — — — beställning kvarstår.

## 11 §.

1. Lön till kyrkoherde och komminister skall medelst prästerskapet i pastoratet anslagna avlöningstillgångar ävensom församlingsavgifter, på sätt i 19 § sägs, av pastoratet gäldas och av vederbörande kyrkoråd månadsvis i efterskott utbetalas efter avdrag av tjänstnehavaren åliggande avgifter till prästerskapets änke- och pupillkassa. Om redovisning till kassan av sistnämnda avgifter förordnar Konungen.

2. Fri bostad — — — — — prövas skäligt.

3. Ersättning för — — — — — kronor årligen.

4. Det åligger — — — — — 1 mom. sägs.

## 15 §.

Beträffande utbetalningen av extraordinarie präst tillkommande arvoden och annan ersättning gäller, förutom vad i denna eller annan lag därom särskilt stadgas, vad Konungen förordnar.

---

Giltighetstiden för lönerreglering, som med stöd av bestämmelserna i lagen om reglering av prästerskapets avlöning skall tillämpas till och med den 30 april 1936 eller samma dag något därefter följande år, utsträcker till kalenderårets utgång; dock att vad sålunda stadgats ej skall avse jämlikt 2 § tredje stycket eller 24 § nämnda lag fastställd särskild lönerreglering för det fall, att Konungen redan härförinnan slutligt förordnat om dess

<sup>1</sup> Senaste lydelse 1926:525 och 1932:405.

upphörande å viss av genomförd ändring i den kyrkliga organisationen beroende dag samt löneregleringen på grund av sådant förordnande upphör att gälla före det tjugo år tilländagått från dess ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft i avseende å ändringarna i 11 och 15 §§ den 1 januari 1936 samt i övrigt dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i svensk författningssamling. I 11 § 1 mom. avsedd lön, som enligt bestämmelse i samma lagrum — sådant detta lyder innan ändringarna däri enligt denna lag trätt i kraft — skolat efter den 31 oktober 1935 utbetalas för ett kvartal, omfattande tiden den 1 november 1935—31 januari 1936, skall i stället utgå endast för tiden den 1 november—31 december 1935 och utbetalas före december månads utgång. Vad här sagts skall gälla jämväl i avseende å andra för tiden närmast efter den 31 oktober 1935 utgående prästerliga avlöningsmedel, vilka enligt givna föreskrifter eljest skolat utbetalas på sätt och i den ordning 11 § 1 mom. lagen om reglering av prästerskapets avlöning stadgar.

## 2) Förslag

till

### Lag

**med ändrade bestämmelser för ikraftträdandet av lagen den 21 november 1925 (nr 449) om resanslag åt vissa präster i nyreglerade pastorat.**

Med upphävande av vad i bestämmelserna om ikraftträdande av lagen den 21 november 1925 om resanslag åt vissa präster i nyreglerade pastorat stagdas beträffande präst, som i 1 § 2 mom. samma lag omförmäles, förordnas som följer:

Omförmälda lag, som för vissa präster redan äger tillämpning, skall — beträffande varje i 1 § 2 mom. i lagen avsedd präst, till vilkens förmån förbehåll om tjänstbarhet enligt 13 § förordningen den 15 september 1911 angående utarrendering av prästerskapets löneboställen finnes gjort, — träda i kraft från och med månaden näst efter den, då arrendekontrakt, som innefattar sådant förbehåll, upphört att gälla; Konungen obetaget att i avseende å sådan präst förordna, att lagen skall träda i tillämpning från och med månaden näst efter förordnandet, därest pastoratet sådant medgiver och Konungen prövar särskilda skäl därtill föreligga.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1935.

**3) Förslag**

till

**Lag**

**om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. lagen den 13 december 1929 (nr 382) om provisorisk tilläggslönen åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. m.**

Härigenom förordnas, att bestämmelsen i 3 § 1 mom. andra stycket lagen den 13 december 1929 om provisorisk tilläggslönen åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. m., vilket moment i vissa delar ändrats genom lag den 30 augusti 1932 (nr 410), skall upphöra att gälla.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1936.

---

**4) Förslag**

till

**Lag**

**om ändring i vissa delar av lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 35) om emeritilöner för präster.**

Härigenom förordnas, att 5<sup>1</sup> och 6 §§ lagen den 9 december 1910 om emeritilöner för präster skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

5 §.

Konungen utser, efter anmälan av domkapitlet, innehavare av emeritilön.

6 §.

Ordinarie präst, åt vilken emeritilön tilldelats, skall med utgången av mars månad efter det ett år förflutit, sedan beslutet därom meddelades, frånträda sin tjänstebefattning och är omedelbart därefter berättigad att åtnjuta emeritilönen.

Extraordinarie präst äger åtnjuta emeritilön från och med den 1 april näst efter det beslutet att tilldela honom dylik lön meddelades.

Emeritilön skall utbetalas månadsvis i efterskott och utgår intill slutet av den månad, varunder innehavaren avlidit. Efterlämnar han — — — — — skolat åtnjutas.

---

<sup>1</sup> Senaste lydelse 1929: 385.

Denna lag träder i kraft i avseende å ändringen i 6 § tredje stycket den 1 januari 1936 samt i övrigt den 1 januari 1935; dock att anmälan, som ankommer å vederbörande domkapitel och Stockholms stads konsistorium jämlikt 5 § i dess hittillsvarande lydelse skall under år 1934 göras före november månads utgång. Emeritilön, som jämlikt 6 § tredje stycket — enligt denna bestämmelses hittillsvarande lydelse — skolat efter den 31 oktober 1935 utbetalas för ett kvartal, omfattande tiden den 1 november 1935—31 januari 1936, skall i stället utgå endast för tiden den 1 november—31 december 1935 och utbetalas den sista dagen i december månad.

---

### 5) Förslag

till

### Lag

### om dyrtidstillägg åt präster.

Härigenom förordnas, som följer:

Där i enlighet med av Konungen och riksdagen beslutade grunder dyrtidstillägg eller annan därmed jämförlig förmån utgår till befattningshavare i statens tjänst, må enligt grunder, som i samma ordning beslutas, och jämlikt de närmare bestämmelser, som av Konungen utfärdas, dyrtidstillägg utgå ur kyrkofonden till präster, som åtnjuta lön eller arvode enligt lagen om reglering av prästerskapets avlöning.

Efter bestämmande i nu nämnd ordning må ock dyrtidstillägg ur kyrkofonden utgå till innehavare av prästerlig emeritilön; skolande i fråga om sådant tillägg de grunder, som äro eller varda fastställda för dyrtidstillägg eller annan dylik förmån åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, äga motsvarande tillämpning.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1935. Med ikraftträdandet av denna lag upphävas lagarna den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner samt den 19 november 1920 (nr 844) angående dyrtidstillägg åt kontraktsprostar; dock att i fråga om dyrtidstillägg, som jämlikt förordnande på grund av bestämmelserna i de sålunda upphävda lagarna utgår under tiden närmast före denna lags ikraftträdande, skall intill den 1 maj 1935 gälla vad därom förordnats.

---

## 6) Förslag

till

**Lag****om ändrad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond samt om tillägg till samma lag**

Härigenom förordnas, att 3 och 6 §§ lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse samt att till samma lag skall fogas tillägg, som nedan följer:

## 3 §.

Från statsverket skall för varje år till kyrkofonden utgå

1) ersättning med 4,627,887 kronor för prästerskapets till statsverket in-dragna tionde m. m. samt

2) ersättning med tillhoppa 301,250 kronor för vissa tidigare av prästerskapet åtnjutna statsanslag,

skolande dessa ersättningar inom januari månad för året inbetalas till fonden.

Ytterligare skola till kyrkofonden ingå:

3) — — — — —

## 6 §.

Av kyrkofonden skola utgöras:

1) — — — — —

3) dyrtidstillägg, som enligt beslut i den ordning särskilt är stadgat till-erkännas präster, vilka avses i lagen om reglering av prästerskapets avlö-ning, samt innehavare av prästerliga emeritlöner;

4) — — — — —

I. För tiden närmast efter den 30 april 1935 skola i 5 § lagen om kyrkofond avsedd del av allmänna kyrkoavgiftens grundbelopp, i 7 § samma lag angivet öretal och jämlikt sistberörda lagrum erforderligt tillskott av kyrkofonden bestämmas allenast för tiden intill 1935 års utgång. Vid be-stämmande av tillskott för angivna tid skola av pastorats prästlönekostnader samt av löneboställes normalavkastning och av fondräntor medräknas endast två tredjedelar av belopp för helt år.

II. Uppskattning av löneboställes årliga normalavkastning, som fastställts för tid till och med den 30 april 1936 eller samma dag något därpå följande år, skall upphöra att gälla med utgången av det närmast föregående kalen-deråret.

Där giltighetstiden för uppskattning av löneboställes årliga normalavkast-ning begränsats på sätt här stadgats, skall vid förnyad uppskattning för

tiden närmast därefter av sådant löneboställes årliga normalavkastning iakttagas, att i det värde, som därvid skall uppskattas, å ena sidan icke medräknas intäkter och rotvärde, som legat till grund för den föregående uppskattningen, och ej heller utgifter och rotvärde, som därvid avdragits, men å andra sidan inräknas ett belopp, motsvarande en tredjedel av det för lönebostället senast fastställda normalavkastningsvärdet.

Sådan förnyad uppskattning må för löneboställe, där skog ej finnes, avse tid, omfattande mindre antal kalenderår än tio.

---

Denna lag träder i kraft i avseende å ändringarna i 3 § den 1 maj 1935 samt i övrigt dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i svensk författningssamling. Med ikraftträdandet av ändringarna i 3 § lagen om kyrkofond upphör att gälla lagen den 9 december 1910 (nr 141, sid. 25) om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför, dock att för den fortsatta avskrivningen av till statsverket enligt sistnämnda lag indragna avgifter samt debitering, uppbörd och redovisning av icke avskrivna sådana avgifter stadgandena i 5 och 6 §§ samma lag skola även därefter äga tillämpning, där icke annat av Konungen och riksdagen framdeles beslutes.

Med denna lags ikraftträdande i avseende å ändringarna i 3 § lagen om kyrkofond skall vidare iakttagas:

A. Under 1) i nämnda lagrum omförmäld ersättning, som jämlikt föreskrift i 4 § lagen om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför skolat från statsverket till kyrkofonden inlevereras närmast efter den 30 april 1935, skall utgå med 3,085,258 kronor samt avse tiden intill 1935 års utgång. Detta belopp skall inbetalas till kyrkofonden under maj månad år 1935.

B. Under 2) i 3 § lagen om kyrkofond angiven ersättning å tillhoppa 301,250 kronor skall för tiden den 1 maj 1934—30 april 1935 oförändrat utgå med sagda belopp men skall från statsverket inlevereras till kyrkofonden före den 1 maj 1935. Därefter närmast förfallande sådan ersättning skall utgå för tiden den 1 maj—31 december 1935 med tillhoppa 200,833 kronor 33 öre och från statsverket inbetalas till kyrkofonden under juli månad år 1935.

## 7) Förslag

till

### Lag

#### **innefattande tillägg till ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 (nr 400).**

Härigenom förordnas, att till ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 skall fogas ett tillägg av följande lydelse:

Skogshushållningsplan, som fastställts för tid till och med den 30 april 1936 eller samma dag något därpå följande år, skall upphöra att gälla med utgången av det närmast föregående kalenderåret.

---

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i svensk författningssamling.

---

I fråga om de skäl, som ligga till grund för förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse för desamma ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Genom förevarande proposition föreslås en avveckling av det s. k. ecklesiastikåret (avseende tiden 1 maj—30 april) och dess ersättande med kalenderårsberäkning. Därvid framhålles, att den nuvarande ecklesiastiksårsberäkningen, som syntes ha förlorat all självständig betydelse, förorsakade icke oväsentliga olägenheter och svårigheter framför allt vid de kommunala finansplanernas uppgörande och tillämpning. Förändringen skulle även underlätta regleringen av kyrkofondens och pastoratens ekonomiska mellanhavanden.

Vidare föreslås, att prästerskapets avlöning hädanefter som regel skall utbetalas månadsvis i efterskott i stället för vid slutet av varje kvartal. Härutinnan framhålles, att det icke vore förenligt med billigheten att prästerskapet i fortsättningen skulle erhålla sina avlöningsförmåner med så långa mellantider som för närvarande.

Ifrågavarande reformer ha föranlett ändringar i ett stort antal författningar. I samband därmed ha i vissa andra hänseenden genomförts smärre jämkningar av delvis allenast redaktionell natur.

*Utskottet.*

Utskottet har vid sin granskning av propositionen funnit ecklesiastikårets avskaffande innebära icke obetydliga fördelar. På sätt i propositionen framhålles är det även med billigheten överensstämmande, att prästerskapets avlöning för framtiden som regel utbetalas månadsvis i efterskott i stället för



vid slutet av varje kvartal. Mot innehållet av lagförslagen i övrigt har utskottet icke heller funnit något att erinra.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,  
att riksdagen måtte antaga de genom propositionen framlagda lagförslagen.

Stockholm den 20 mars 1934.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

---

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Klefbeck*, *Svenson* i Eskhult, *Forssell\**, *Wijkström*, *Karlsson* i Gillberga och *Heüman*;

från andra kammaren: herrar *Nilsson* i Antnäs\*, *Hedlund* i Östersund, *Sjögren\**, *Olsson* i Mellerud och *Johansson* i Bro, fröken *Wellin* samt herrar *Björöling* och *Johnsson* i Kalmar.

---

\* Ej närvarande vid utlåtandets justering.